

Recensie 'NOORD Theaterspektakel':

Overdonderende vorm imponeert de zaal
geholpen door sterk spel en gave muziek

★★★★☆

Verblufte reacties, opwinding, bewondering, tot aan de oer-Groningse conclusie dat het niet tegenviel: zoiets had het publiek niet verwacht. „Dit ga ik doorvertellen aan iedereen die ik tegenkom.”

Esmee de Boer (midden voor) en Renée Wiersma (groen) met danseressen voor de projectie van het Groningse Hoofdstation. Foto: Jan Menses
Eric Nederkoorn • 5 september 2021, 19:35 • [Cultuur](#)

Je kunt niets minder dan bewondering hebben voor de ambitie en het doorzettingsvermogen van kunstenaars/theatermaakster/producente Geke Hoogstins uit Eext. Voor hoe ze tegen de stroom in (corona-uitstel) alsnog haar voorstelling *NOORD* heeft weten te realiseren in een hal van Hotel Van der Valk in Zuidbroek. Op een schaal en met een investering die je niet zo heel vaak tegenkomt.

Hoogstins houdt vol tot ze een 'ja' heeft

Ze wist voor de financiering van het 'Theaterspektakel' (ondertitel) een respectabele reeks partners aan zich te binden. Hoogstins blijft gewoonlijk dan ook net zo lang doorpraten tot ze een 'ja' heeft. Tot en met het programmaboek kun je zien dat er niet op een dubbeltje is gekeken (wat overigens ook van de kaartkopers wordt gehoopt). En dat 'ja' weet ze vast te houden ook. Van de cast, muziek en crew die vóór de coronacrisis zijn begonnen, is vrijwel niemand afgehaakt. Een veelzeggende loyaliteit.

De Drentse wil dat het goed komt met aarde en mens. Dat is de basis van al haar theaterprojecten, vanuit haar tuin in Eext via het Rensenpark in Emmen nu naar de het grootste van allemaal in die hal. „Ik krijg wel eens reacties van 'jij altijd met je klimaat',” verwees ze vooraf tegenover de genodigden naar de onmiskenbare boodschap in haar werk. Niet getreurd. „Daarbij wil ik dat we niet naar elkaar wijzen. We moeten de problemen sámen oplossen. Ik hoop jullie daarvan iets mee te geven.”

Menke zoekt Boer Tjeert tot diep in de aarde

Het is niet inderdaad niet heel ingewikkeld om die boodschap in *NOORD* te ontdekken. Dit is het verhaal van het Groningse meisje Menke (Esmee de Boer) die als *Dagblad van het Noorden* -bezorgster een vriendschap heeft opgebouwd met de oude boer Tjeert (Albert Secuur). Bij een aardbeving verdwijnt hij met boerderij en al van (of in) de wereld en volgen we Menkes gedachtewereld in een fanatieke zoektocht tot in het binnenste van de aarde.

Ze komt zelf uit een gezin waarvan het huis is geteisterd door de gaswinning. Vader (Piet van Gogh) zit apathisch in zijn stoel te midden van ordners vol zinloos gebleken correspondentie, terwijl de dodelijk vermoeide moeder (Miranda Bolhuis) wat loopt te redderen. De opstandigheid van jongste dochter Eefke (Renée Wiersma) helpt daar niet bij. Menke wordt bijgestaan door haar mede-geologiestudent Sjoerd (Nick Kamerling) en half om half door de aanvankelijk arrogante journalist Frank (Abel Leemans), waaruit een halfbakken liefdesverhaaltje ontspruit.

Er ontbreekt wat in de balans

Verhaaltje. Zo komen we bij het punt van kritiek. De vormgeving is zo kolossaal en indrukwekkend dat het verhaal, waarin de red-de-aarde boodschap onvermijdelijk (want als drijfveer) is verwerkt, daar mager tegen afsteekt. Er is niet voldoende balans tussen knallende vormgeving en het gespeelde verhaal op die immense speelvloer, tegen dat halfronde, tientallen meters brede en zaalplafondhoge projectiescherm.

Ook dramaturgisch kun je er wat van vinden. De journalist is bang om wat met die bevingsellende te doen. Maar waarom? Hij wil 't maar niet vertellen, ook niet in een trekkerige scène met Menke. Een strenge en foute 'gebiedsambtenaar' is al te zeer een parodie (wél geestig gespeeld door alweer Bolhuis) om die angst te rechtvaardigen. Zo nu en dan zijn scènes te lang gerekt. Dan valt die kleine bezetting weg tegen de omgeving.

Gitarist Christof Bauwens is te gek, Albert Secuur verrast met zang

Zo legt de inhoud het af tegen... ja, tegen de rest. Want de muziek, speciaal geschreven voor deze productie is fenomenaal, met speciale attentie voor gitarist Christof Bauwens (Onderdendam) die alles uit de kast mag trekken. En zijn kast is goedgevuld. De dans, van vijf bij Lucia Marthas opgeleide danseressen, dikwijls ganzen uitbeeldend, past prima.

De zang is bij al die verrassende liedjes bij de hele cast overtuigend. Van Bolhuis, De Boer en Wiersma hoeft dat niet te verbazen, maar Secuur verrast de meute. In een weinig optredend bandje en onder de douche doet hij dit vast vaker, maar ook voor zo'n groot publiek blijkt hij ineens sterk voor de dag te komen. In toch bepaald niet eenvoudige registers. De uitstaling en humor die hij zijn boer meegeeft ontroeren de tribune sowieso.

Gigantische projecties - zoals het station dat er in knalt

Maar hoofdbestanddeel van het geheel is ontegenzeggelijk de vorm, die meer nog dan het verhaal de aardelievende boodschap ondersteunt. Er komen zelfs levensgroot recente publicaties langs over de Limburgse waterellende. Die projecties zijn gigantisch en imposant. Zoals ineens het Groningse Hoofstation opduikt. En zoals de schijnbaar in de zeespiegelstijging verdrinkende Menke in onderwaterbeelden wordt gered door een waternimf (danseres Milou Zuurveld), in een overigens te lang doorgetrokken scène. En dan dat geestige ontvoeringsfilmpje.

Dit alles komt na de grote aardbeving, die wordt gestut op een overdonderend kabaal dat door de hal trekt, verwijzend naar het sensurround-effect uit de rampenfilm *Earthquake* (1974) dat de zaalstoelen deed trillen.

Toch weer net te nadrukkelijk

Verder zijn er mooie witte wieven-achtige rookeffecten. Linksboven in het projectiescherm is de seismografische meetkamer ingericht van Sjoerd, rechtsboven staat de band – het ziet er gelikt uit. Maar dat een geprojecteerde Sjoerd met een hoofd van tien meter hoog ons rechtstreeks nog eens vertelt dat we het allemaal sámen moeten doen in de wereld, trekt je echt de helemaal voorstelling uit.

NOORD is kortom qua vorm, beeld en muziek inclusief zang een indrukwekkend spektakel, met sterke individuele prestaties, in een verhaal dat in dienst van de boodschap kleintjes en moeizaam voortgaat. Dit laatste deerde het publiek totaal niet. Het werd in zijn enthousiasme ook nog hoorbaar gestimuleerd door een groepje jongeren, als een soort 'claque'. Dat is de term voor een geselecteerde groep bezoekers die vooral in het 19de- eeuwse Frankrijk werd ingezet om het publiek met zo nu en dan stevig applaus aan te jagen.

Zoals het project dat als totaal is, klonk 't heel sympathiek.

Gebeurtenis: NOORD Theaterspektakel door Stichting Walkyre
echo's **Concept/tekst/eindregie:** Geke Hoogstins **Scenario:** Dick van den Heuvel **Spel:** Esmee de Boer, Albert Secuur (ook spelregie), Nick Kamerling, Miranda Bolhuis, Abel Leemans, Renée Wiersma, Piet van Gogh **Choreografie:** Selmar Jurian Dans:

Milou Zuurveld, Yoriko Kruyning, Naomi Vis, Odette Koster, Tamara
Reijnders **Composities:** Henk Ruiten, Theun Supheert, Barbara Lok, Jeremy
Ebel **Musici:** Christof Bauwens, Bruno Brands, Arend Bouwmeester **Film/video-**
mapping: Roger Muskee **Videoprojecties:** Ruben Wessels **Decor:** Gert
Siebring **Licht:** Hans Boven **Geluid:** Niels Jansen **Kostuums:** Thea Bleijenburg **Gezien:** 3/9
Eurohallen Hotel Van der Valk Zuidbroek **Publiek:** uitverkocht **Nog te zien:** t/m 26/9
(zie: www.noordtheater.nl)